

DOĞUM BORÇLANMASI – EVLAT EDİNMEDE DOĞUM BORÇLANMASI (2)

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

Doğum borçlanmasına ilişkin ilk yazımızda doğum borçlanmasına ilişkin koşullar üzerinde durmuştuk. Doğum borçlanmasına ilişkin açıklamalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sigortalı olarak çalışmaya başladıktan sonra doğum yapan **kadın** sigortalılar iki yıllık süre içerisinde tekrar doğum yapmaları halinde bu doğuma kadar geçen süre kadar, iki yıllık süre içerisinde çalışmaya başlamaları halinde bu süreler düşüldükten sonra kalan süre kadar, çocuğun iki yıllık süre içerisinde vefat etmesi halinde vefat tarihine kadar ya da tercihleri doğrultusunda istedikleri kadar süreyi kısmi olarak borçlanabileceklerdir(2014/32 s. G.).

Doğum borçlanması konusunda dikkat edilmesi gereken hususlardan biri de borçlanmanın hangi sigorta koluna(SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) sayılacağı noktasında toplanmaktadır.

Doğum borçlanması hangi sigorta statüsünde(SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) sayılır?

Doğum borçlanması yoluyla borçlanılan sürelerin hangi sigorta statüsünde sayılacağına ilişkin birkaç ihtimal söz konusudur. Borçlanmanın yapıldığı devrede sigortalı çalışma varsa söz konusu çalışma hangi sigorta statüsüne(SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) tabi olarak geçiyorsa doğum borçlanması kapsamındaki sürede aynı sigorta kolunda değerlendirilir.

Kadının sigortalı çalışması bittikten sonra yapılan doğum borçlanmaları en son sigortalılık statüsü hangisi ise bu statüye tabi sigortalı süre olarak değerlendirilir.

5510 sayılı Kanunun geçici 4üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Yasanın kaldırılan hükümleri uygulanacak olan sigortalıların doğum borçlanması süreleri SSK(4/1-a) kapsamında sayılacaktır.

Zorunlu sigortalılık sona erdikten sonra isteğe bağlı sigortaya prim ödeyenlerden sigortalılığı sona erdikten sonra yapılan doğum borçlanmalarında, borçlanılan süreler Bağ-Kur(4/1-b) kapsamında değerlendirilir (**Av. Eriş GÜRSEL/Av. Emre KIŞLALI/Av. Erdoğan KAYA, Son Değişiklikler ve Açıklamalarla Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 2. Bası, Ankara 2015, syf. 175).**

Kısmî borçlanma mümkün mü?

Kanunda açıkça 3 doğumla sınırlı olmak üzere ve her bir doğum için 2 yıl olmak üzere üst sınırı belirlemiştir. Bunun üzerine çıkılmaz. Ancak bir alt sınır söz konusu değildir. Doğum borçlanması yapacak kadın kendisi için yeterli olacak kadar süreyi üst sınırı aşmamak ve diğer şartların da varlığı halinde borçlanabilir.

EVLAT EDİNMEDE DOĞUM BORÇLANMASI

Kadın sigortalının 2 yaşını doldurmamış herhangi bir çocuğu (en fazla üç çocuk) eşiyile birlikte veya münferit olarak evlat edinmesi halinde evlat edinilen çocuklar için de doğum borçlanması yapılabilecektir. “Borçlanma Talep Dilekçesi”nde “Çocuk evlat edinildi ise:” alanındaki “Evet” kutucuğunu işaretleyen ya da çocuğun evlat edinilmesi nedeniyle doğum

borçlanması yapmak istediğini beyan edenlerden evlat edinmeye ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ilgili birimleri tarafından düzenlenen “Evlat Edinme Öncesi Geçici Bakım Sözleşmesi”nin (EK-33) bir örneği istenecek, çocuğun evlat edinildiği tarih olarak sözleşme onay tarihi esas alınarak borçlanma işlemleri sonuçlandırılacaktır(2014/32 s. G.).

Evlat edinen kişiye, doğum borçlanması imkanı getirilmesinin en önemli sebeplerinden biri evlat edinmeyi özendirmek ve bu yolla sağlıklı nesiller yetiştirmektir. Bu düzenlemenin bir nebze de olsa istenen neticeyi sağlayacağı kanaatindeyiz.

Doğum borçlanması yapılabilmesi için doğumdan önce yukarıda belirtildiği şekilde tescil şartının gerçekleşmiş olması gerekmekte olup, borçlanma statüsü sigortalının borçlanma müracaat tarihindeki talebine göre, müracaat ettiği tarihte herhangi bir çalışması olmayan sigortalıların ise en son sigortalılık statüsü esas alınarak borçlanma statüsü belirlenecektir. Son sigortalılık statüsünün 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) veya (b) bendi kapsamında olması halinde borçlanma işlemi SGİM/SGM’lerce, (c) bendi kapsamında olması halinde ise Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Daire Başkanlığınca yapılacaktır(2014/32 s. G.).

Hem Doğuran Hem de Evlat Edinen Kadına Borçlanma İmkani

Evlat edinilen çocuk için yapılacak borçlanmalarda, çocuğun doğum tarihi dikkate alınarak 2 yıllık doğum borçlanma süresini aşmamak üzere hem doğuran hem de **evlatlık** alan kadınlar borçlanma yapabilecektir. Burada şu hususa dikkat edilecektir; doğumu yapan anne, çocuğun doğumundan evlatlık verildiği tarihe kadar olan süreyi borçlanabilecektir. Evlat edinen anne ise çocuğu evlat edindiği tarihten, doğumdan sonraki 2 yıllık sürenin dolduğu tarihe kadar olan süreyi borçlanabilir. Yukarıda belirtildiği üzere evlat edinen kadınlardan yalnızca 2 yaşını doldurmamış çocukları evlat edinen kadınlar evlat edinme dolayısıyla tanınan doğum borçlanması hakkından faydalanabilir. Aksi takdirde (çocuğun evlat edinmeden önce 2 yaşını doldurması halinde), doğum borçlanması yapabilme hakkı sadece doğumu yapan kadına ait olacaktır.